

● שמעון פרס קיבל לידיו את ה- שלטון הבלעדי על כל ענייני המדיניות והבטחה.

★ ★ ★

בהלה בטחונות כמכשיר כלכלי

ח לוקה זו מונעת מראש כל אפשרות של התנגשות תוך כדי עבודה. להיפך: נוצר הרקע הטבעי לשיתוף פעולה, ואף זהות אינטרסים מרחיקת-לכת.

כך, למשל, הפך לוי אשכול למגן הר עיקרי על המשך קיום המימשל הצבאי. אף שהמימשל שייך לשמעון פרס, והנהו אחד המכשירים העיקריים בידיו, מעוניין גם אשכול בקיומו מכמה סיבות:

● כיוושהעצר, מעוניין אשכול בכל מכשיר שלטוני המגביר את כוחה של מפא"י. הוא יודע כי המימשל הצבאי מבטיח למפא"י כיום 46 חברי-כנסת.

● מבחינה כלכלית, יודע אשכול כי קיום המימשל מונע את הצורך להשקיע סכומים גדולים בפיתוח הסקטור הערבי.

● כראש מחלקת ההתיישבות, מעוניין אשכול במימשל המבטיח לו את הפקעת אדמות הערבים.

יתר על כן: לוי אשכול מעוניין באופן חיוני ביצירת המתח הבטיח חזני המלאכותי, ששמעון פרס שייך קד כל העת לפכרן. הברווזים הבטחוניים היומיומיים, שממרתם ליצור בהלה מתמדת, דרושים לי פרס ולאשכול, כדי להצדיק את סחיטת המיסים, להתנגד לעליית שכר ולשנורר כספים בחוקי-לארץ. הניגודים שנתעוררו עד כה חסלו בי צורה ידיונית.

★ ★ ★

בלי דין וכלי דין

א דם אחר הרואה את ברית שמעון לוי בעין זועמת הוא שרהחלקאות, משה דין.

בחדשים האחרונים הורעו בי צורה בולטת היחסים בין דין ופרס, שפעלו בעבר כשותפים (אף שמעולם לא חיבבו זה את זה). התפתחות זו החלה ביוזמת דין, למח רת הבחירות. ירדת מפא"י ליד הקלפי נתפרשה עלידי דין — בצדק — ככשלוש נעריהחצר. דין החליט כי הציבור מואס בנעריהחצר, וכי אלה שולטים רק הודות לחסדי בן-גוריון. זה מכבר רוצה דין לבסס ההפכפך של הזקן.

על כן תיכנן דין מערכה ציבורית שנועדה לטהר את שמו בעיני הציבור, לתת לעצמו צביון מתקדם וחיוני יותר, ולנתק את עצמו מן השם הרע של שמעון פרס.

מכאן שדין אינו אינטלקטואל בעל דעות מגובשות, אלא אופורטוניסט מושבע, לא היה לו כל קושי לשנות את הקו שלו בכמה שטחים. בין השאר:

● יצא דין, למחרת הבחירות, בדרישה לכונן קואליציה שמאלית, אף שבן-גוריון רצה דחא בקואליציה ימנית.

● הכריז דין על תוכנית דראמטית לפיתוח הכפר הערבי, מבלי להתייעץ עם איש מחבריו במפא"י (ואמנם הוכשל הביצוע עלידי בן-גוריון ואשכול).

● עשה דין כמה מעשים הפגנתיים, כגון מינוי ערבי כיושב-ראש המועצה הציבורית של מגדלי הטאבק.

● דאג דין להדליף לעתונות ידיעות כי הוא מתנגד להמשך קיום המימשל הצבאי.

מעשים אלה עוררו תגובות חריפות ביותר. אנשי פרס, ששמחו להודמנות לדחוק את רגלי מנצח-סיני בחצר בן-גוריון, יצאו בתעמולת-לחש נגד דין, סיכלו את תוכנית דין ללחח את בן-גוריון במסעו לבורמה, והבטיחו: "עוד נראה לו איך הוא תלוי בזקן!"

בן-גוריון עצמו נרגז מן הרמזים הפומביים על התנגדות דין למימי של, נזף בו ביישיבת הממשלה כמו ביוזר קטן ("העולם הזה" 1270), בצורה המזכירה את המסיבה המפורסמת בה דרש סטאלין הזקן מכרושצ'וב לרקוד ריקוד אוקראיני לעיני אורחים זרים.

כשם שכרושצ'וב נכנע או ובינה את עצמו, כן עשה דין הפעם. הוא הכחיש את עמדתו, אף נאם בפומבי למען המשך קיום המימשל. היה ברור לו שאין לו כל אפשרות להמרות את פי הזקן — כי כיום, ארבע שנים אחרי פרישתו מזה"ל, נטול דין כל בסיס-כוח עצמאי, והוא אמנם תלוי לחלוטין בחסדי הזקן.

יתר על כן, דמותו של דין כעסקן ימני, מיליטריסטי, שוחר-מלחמה ושונא-ערבים מגובשת מדי, מכדי שיוכל לשנות באמת את עורו ולהופיע כראש אשכולה פוליטית ורעיונית חדשה, הנוגדת את אשכולות פרס.

ככל זאת לא השלים דין עם המצב. השתלטותו הגוברת והולכת של פרס על מערכות המדיניות והבטחה מדאיגה אותו ביותר. דין חושש, בצדק, שאם ימשך תהליך זה, עלול הוא למצוא את עצמו מחוץ למישחק, לאבד לגמרי את הסיכוי להופיע אי-פעם כמקומד רציני לכס ראשי-הממשלה.

★ ★ ★

משרתם של שמושה ארונים

מ עורפם יותר מצני של השר-בליטיק יוסף אלמוגי. גם אלמוגי יצא מקופח במערכות החושה שמעוד-לוי. כל המישאלות הצנועות

התחרות מאחורי הזקן: פרס ודין (ימין) מדי קולק (שאל) והשליש חיים בן-דוד (במדים)

שהביע עד כה, הושבו ריקם. הוא רצה להיות שרהספורט — ובקשתו נדחתה. הוא רצה להיות שרהמנגנון — אך לוי אשכול דאג להעביר תחום חיוני זה לעצמו. לאלמוגי ניתנה רק משימה בלתי-פופולארית — לדאוג לצימצום המנגנון ולפיטורי עובדים.

אולם אלמוגי עודנו שיכור מעצם מעמדו כשר, עליו לא חלם לפני חמש שנים. לפי שעה אין הוא אלא משרת נאמן לכל ארון, ללא תוכניות עצמאיות.

★ ★ ★

מערך הכוחות בצמרת מפא"י

ל פיכך קיימת כיום בצמרת מפא"י היערכות הבאה, ולפי כל הסימנים תישאר על כנה למשך זמן ניכר, עד לזינוע הדראמתי הבא:

● **קבוצה א': הרב וחצרו.** זוהי סיעת דויד בן-גוריון, הכוללת את שמעון פרס, משה דין (כפוף להסתייגות דלעיל), יוסף אלמוגי, גיורא יוספטל, אליהו ששון, מאיר ארנוב, שרגא נצר, עקיבא גוברין, ועוד.

● **קבוצה ב': החצר החדשה של לוי אשכול.** קבוצה זו, השוחפת כיום לשלטון והמקחה לרשת אותו, מורכבת מאשכול וצעיריו, והיא גדלה במהירות, בגלל התחושה הכללית שזה הכוכב העולה.

● **קבוצה ג': האופוזיציה חותיקה.** זוהי כיום, למעשה, האופוזיציה היחידה במפא"י, והשפעתה מתמעטת והולכת. היא כוללת את גולדה מאיר ופנחס ספיר, הפועלים תוך שיתוף-פעולה הדוק, ולמן ארון, יונה כסה, ועוד. אשכול חושש מפניה, והיא מאשימה את אשכול בכך שסלל את הדרך לדיקטטורה של הקבוצה הראשונה. איש אינו יכול לשכוח כי בשלבי המשא-ומתן הקואליציוני היה אשכול מוכן לסלק את גולדה ואת ספיר כדי למסור לליברלים את משרד-החוץ ואת משרד-המסחר-והתעשייה.

● **קבוצה ד': איחוד הקבוצות והקיבוצים.** קבוצה זו נדחתה לפניה יותר ויותר, והשפעתה מתקרבת לאפס. כיום אף אין לה הכוח להשיג את משרת מנהל משרד-החקלאות.

משה שרת עומד כמעט לגמרי מן הצד, אף שהוא קרוב ביותר לקבוצה ג'. אנשי בן-גוריון, הלוחמים בגולדה, מתייחסים לשרת בבון, מפצים עליו רכילויות קטנות.

★ ★ ★

משולש לאיקרוש ולא-נצחי

ע ל רקע זה ברור כי המשולש בן-גוריון-אשכול-פרס, אף שאינו נצחי ובחודאי שאינו קדוש, שולט כיום שלטון מוחלט במפא"י, וממילא גם במדינה.

סוד גלוי הוא כי בחודשים האחרונים מתחנף פרס אל אשכול בצורה הפגנתית, נדבק אליו בהופעות פומביות, ומבקש לרכוש את לבו בכל הדרכים.

אך גם לאנשי אשכול אין אשלייה בנידון: פרס מקיים את בריתו עם אשכול רק מאונס, מהוסר כסים עצמאי. אך אם יעלה אי-פעם בידו פרס לצבור די כוח כדי להופיע בכוחות עצמו כיוזרש לכס ראשי-הממלכה שלה, יזרוק את אשכול כקליפה ישנה.